

Full Metal Yellow Jacket

Alèssi Dell'Umbria

Μετάφραση: Ιωάννα Σ.

«Σκατά!»

Λουδοβίκος XVI, 21 Ιανουαρίου 1793

Ας το χαρούμε! Το πνεύμα της εποχής είναι η εξέγερση που παίρνει κάθε φορά πρωτόγνωρη μορφή: τη μορφή της κατάληψης της κεφαλής της πορείας στο κίνημα ενάντια στον Εργασιακό Νόμο την άνοιξη του 2016· τη μορφή της υπεράσπισης της κολлекτιβοποιημένης αγροτικής γης στο κίνημα ZAD στη Notre-Dame-des-Landes την άνοιξη του 2008· και, τέλος, τη μορφή των ανεξέλεγκτων οδικών μπλόκων και διαδηλώσεων στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων που ξέσπασε το φθινόπωρο του 2018 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.¹

Ένα άγνωστο παρότι οικείο έδαφος αρχίζει να αποκτά πολιτική υπόσταση. Τα Κίτρινα Γιλέκα πράγματι πολιόρκησαν ένα περιφερειακό έδαφος αποτελούμενο από μη-τόπους, κυκλικούς οδικούς κόμβους, κόμβους διοδίων σε αυτοκινητόδρομους, πάρκινγκ εμπορικών κέντρων, δηλαδή άξονες κυκλοφορίας όπου οργανώνονται και κατανέμονται οι μοναχικές καθημερινές συνήθειες του νεοαστικού περιβάλλοντος. Η όποια πιθανότητα δράσης φαινόταν να είχε εξαφανιστεί από το περιβάλλον της καθημερινής ζωής στο οποίο εκατομμύρια άνθρωποι χάνουν τα πρωινά και τα απογεύματά τους

μέσα στο μποτιλιάρισμα. Οι στατιστικές αναφέρουν πως ο μισός γαλλικός πληθυσμός μένει σε αυτήν την περιφέρεια. Αλλά όλοι αυτοί οι άνθρωποι παρέμεναν αόρατοι σε απελπιστικό βαθμό... Κάποιοι έπρεπε να φορέσουν ένα κίτρινο γιλέκο για να αποκτήσουν υπόσταση, όπως κάποιοι άλλοι μια μάσκα full face ή ένα μπουφάν north face... Το γεγονός ότι η επιτροπή για τον Adama Traoré² κινητοποιήθηκε πάρα πολύ γρήγορα καλώντας τον κόσμο να συμμετέχει στις συναντήσεις των κίτρινων γιλέκων στο Παρίσι, είχε αρκετά μεγάλη σημασία. Το Beaumont-sur-Oise, σύνορο μεταξύ των παριζιάνικων μπανλιέ και της λεγόμενης υπαίθρου της Île-de-France, ενσαρκώνει ακριβώς αυτή την περιφέρεια της μητρόπολης η οποία απέκτησε πολιτική υπόσταση (επί τω προκειμένω από τη δολοφονία του Adama Traoré) και σκοπεύει να τη διατηρήσει.

Για να χρησιμοποιήσουμε έναν όρο που δεν είναι καθόλου αθώος, μπορούμε να πούμε πως πρόκειται για ένα κατ' ουσία *επαρχιακό* κίνημα με τελείως πρωτόγνωρο χαρακτήρα. Διαδηλώσεις και συγκρούσεις ξεσπούν σε μικρές πόλεις όπου ποτέ δεν

1. (σ.τ.μ.) Βλ. τη σημείωση I στο τέλος του κειμένου.

2. (σ.τ.μ.) Ο Adama Traoré ήταν ένας νέος γάλλος προλετάριος με καταγωγή από το Μαλί που δολοφονήθηκε από τη γαλλική αστυνομία κατά τη διάρκεια της σύλληψής του.

συνέβαινε τίποτα και στις οποίες το Κράτος είχε διατάξει το κλείσιμο σταθμών, ταχυδρομείων, σχολείων, μαιευτηρίων. Γιατί να ξοδεύει δημόσιο χρήμα για τους βλάχους; Κίτρινα γιλέκα εμφανίζονται παντού. Τα επεισόδια στη Nantes, το St Nazaire, την Caen ή την Rouen δεν μας εκπλήσσουν. Αλλά μια έκπληξη μας περιμένει στο Beauvais, το Bar-le-Duc, τη Narbonne, το Le Puy, την Angers! Είναι γνωστό ότι η πλειοψηφία των *μπαχαλάκηδων* που έσπαγαν τις όμορφες παριζιάνικες συνοικίες στις 1 και 8 Δεκεμβρίου προέρχονταν από τις περιοχές που προαναφέραμε. Ο τρόπος που κινούνταν μέσα στο Παρίσι έμοιαζε περισσότερο με τον τρόπο που κινούνται χούλιγκαν σε μια εχθρική περιοχή παρά με μία κλασική συνδικαλιστική πορεία. Η έκδηλη στους παριζιάνικους κόλπους απέχθεια των εθνικών ελίτ για τους μικρούς επαρχιώτες, παίρνει επιτέλους την απάντηση που της αξίζει. Λέγεται εδώ και πολύ καιρό πως η κυριλοποίηση στο Παρίσι έχει προχωρήσει τόσο πολύ και πως η κοινωνική ειρήνη έχει επιβληθεί τόσο απόλυτα στην πόλη, ώστε δεν μένει τίποτα άλλο εκτός από τη λεηλασία και την καταστροφή της. Αυτός ο ισχυρισμός ποτέ πριν δεν μετουσιώθηκε σε πράξη τόσο υποδειγματικά.

Η προβάνς είναι μία χαρακτηριστική γαλλική έννοια. Στην καθομιλουμένη, η οποία αποτυπώνει την ιεραρχική οργάνωση του έθνους, ανεβαίνεις στο Παρίσι και κατεβαίνεις στην επαρχία. Στην κορυφή της πυραμίδας βασιλεύει η πρωτεύουσα και τα φώτα της λάμπουν σ' ολόκληρο το εξάγωνο. Γενικά, όπως έχει διαμορφωθεί ο καπιταλισμός στις μέρες μας η σχέση περιφέρειας - κέντρου λειτουργεί περισσότερο σαν ένα δίκτυο παρά σαν ομόκεντροι κύκλοι. Αλλά σε τόσο συγκεντροποιημένα και συγκεντρωτικά έθνη-κράτη όπως η Γαλλία, τα δίκτυα κυκλοφορίας αναπόφευκτα το-

ποθετούνται πάνω σε αυτή την ομόκεντρη οργάνωση του εδάφους η οποία παραμένει ακόμα καθοριστική. Τα Κίτρινα Γιλέκα ανέτρεψαν αυτή την πυραμίδα ανεβαίνοντας στο Παρίσι με στόχο να τρομοκρατήσουν τους αστούς του 8^{ου} διαμερίσματος.

Ο περιφερειακός χαρακτήρας του κινήματος δεν είναι μόνο γεωγραφικός και πολιτικός. Ο κεντρικός ρόλος του εργοστασίου, το οποίο για πολύ καιρό ήταν ο άξονας γύρω από τον οποίο περιστρέφονταν τα κινήματα, τίθεται σε αμφισβήτηση. Η επιχείρηση δεν αποτελεί πια το αρχικό μέρος συγκέντρωσης. Εν γένει, οι άνθρωποι που βρίσκονται στα μπλόκα δεν γνωρίζονται από πριν και συνεργάζονται στη βάση μιας εθελοντικής πράξης που μπορεί να χαρακτηριστεί πολιτική. Εξ ου και η ταραχή των συνδικάτων απέναντι στο κίνημα, τα οποία εξάλλου έσπευσαν να υπογράψουν ένα σύμφωνο μη επίθεσης με την κυβέρνηση Μακρόν ήδη από την αρχή του Δεκέμβρη (εξαίρεση αποτέλεσαν η συνομοσπονδία *Solidaires*³ και κάποια τοπικά παραρτήματα της CGT⁴, που αρνήθηκαν αυτή την ξεκάθαρη κίνηση συνεργασίας). Κάπως έτσι καθίσταται προφανής η κατάρρευση της συνδικαλιστικής μορφής οργάνωσης, η οποία άλλωστε ήταν ήδη εμφανής από την άνοιξη του 2016.

Η μαρξική ανάλυση θεωρεί ότι η γένεση της ανταλλακτικής αξίας εδράζεται στην παραγωγή, ενώ η κυκλοφορία των εμπορευμάτων απλώς εξυπηρετεί την πραγματοποίησή της. Ωστόσο, μέσα στη δυναμι-

3. (σ.τ.μ.) SUD (Solidaires Unitaires Démocratiques): Ενωτική Δημοκρατική Αλληλεγγύη, μία εκ των συνδικαλιστικών συνομοσπονδιών στη Γαλλία.

4. (σ.τ.μ.) CGT (Confédération Générale du Travail): Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας. Πρόκειται για τη συνδικαλιστική συνομοσπονδία η οποία μέχρι τη δεκαετία του 1990 πρόσκειτο στο ΚΚΓ.

«Το ζήτημα είναι ότι ο ίδιος ο άνθρωπος που κάνει αυτήν την πράξη πρέπει να νοιώθει ως απόβρασμα της κοινωσίας. Δεν είναι δυνατόν να μπαίνουμε τζάμπα στο μετρό»

Κώστας Αχ. Καραμανλής, υπουργός Μεταφορών και Υποδομών, Ιούλιος 2019

ι. Απόβρασμα: απόπτυσμα, απόρριμμα, για πέταμα, σιάροτος, ρύπος, ακαθαρσία, μιάσμα, βρώμα, βρωμιά, λέρα, αποκάθαρμα, σκουπίδι (Αντιλεξικόν ή Ονομαστικόν της Νεοελληνικής Γλώσσης, υπό Θεολ. Βοσττανζόγλου, Αθήναι, 1998).

κή του καπιταλισμού, όλες οι στιγμές εξαρτώνται η μία από την άλλη και είναι πραγματικές μόνο σε σχέση με την ολότητα που συγκροτούν. Κατ' αρχάς διότι η κυκλοφορία προσθέτει αξία στα προϊόντα και γεννά η ίδια κέρδος (υπό την έννοια ότι αναπτύσσεται μία ολόκληρη βιομηχανία που εξασφαλίζει αυτή την κυκλοφορία: τραπεζικές υπηρεσίες, ασφάλειες, μάρκετινγκ, μεταφορές, αποθήκες, μεγάλοι διανομείς και όλοι οι άλλοι σχετικοί κλάδοι...),⁵ αλλά και παραπέρα διότι έχει γίνει δύσκολο ακόμη και να διαχωριστούν οι δύο στιγμές. Αυτό είναι εξόφθαλμα προφανές για προϊόντα όπως η ενέργεια. Δεν μπορούμε να φανταστούμε την ύπαρξη ενός πυρηνικού σταθμού χωρίς καλώδια υψηλής τάσης που διανέμουν το ρεύμα, ούτε μπορούμε να φανταστούμε την ύπαρξη ενός διυλιστηρίου πετρελαίου χωρίς τα δίκτυα αποθήκευσης και τους σταθμούς εξυπηρέτησης. Παρομοίως τα υφάσματα μπορούν να παράγονται στην Κίνα γιατί υπάρχουν τα γιγαντιαία πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων που εξασφαλίζουν

τη μεταφορά των πανάκριβων t-shirt προς τα λιμάνια της Δύσης και κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει πως οι θαλάσσιες μεταφορές παράγουν αξία. Στην πιο ακραία περίπτωση, το ίντερνετ ενσαρκώνει την καθαρή κυκλοφορία της αξίας, η οποία έχει καταστεί σχεδόν ανεξάρτητη από την εκμετάλλευση της ζωντανής εργασίας, αν και τα ηλεκτρονικά εργαλεία και εξαρτήματα που εξασφαλίζουν την ύπαρξή του πρέπει να κατασκευαστούν σε εργοστάσια... Γίνεται, λοιπόν, προβληματική η απομόνωση ενός συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας, που θα μπορούσε να αποκαλεστεί παραγωγή, από την ολότητα των εργασιών και των ανταλλαγών που συνθέτουν αυτό που αποκαλούμε κοινωνία. Οι Ιταλοί σύντροφοι τη δεκαετία του '70 ήδη μιλούσαν για το κοινωνικό εργοστάσιο – κάτι που ευθέως παραδεχόμαστε ότι αποτελεί οξύμωρο σχήμα, δεδομένου ότι ένα εργοστάσιο δεν είναι μια κοινωνία αλλά ένα σύστημα. Σήμερα, είναι ορθότερο να αναφερόμαστε σε ένα παγκόσμιο εργοστάσιο δεδομένου ότι η καπιταλιστική επιχείρηση επιχειρεί να καταλάβει και να αναδιαμορφώσει όλα όσα υπάρχουν σύμφωνα με το μοντέλο του εργοστασίου. Ένας θαλάσσιος, αεροπορικός ή οδικός κόμβος, μια εμπορική ζώνη ακόμη κι ένας δρόμος ταχείας κυκλοφορίας αποτελούν γρανάζια αυτού του παγκόσμιου εργοστασίου. Η διάκριση ανάμεσα στην ιδιωτική και τη δημόσια σφαίρα που καθόριζε από τη Γαλλική Επανάσταση τις σχέσεις μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και του

5. Η κυκλοφορία του εμπορεύματος δεν περιλαμβάνει μόνο τη μεταφορά και τη διανομή των προϊόντων: τα εμπορεύματα ξεκινούν επί παραδείγματι να κυκλοφορούν στα χρηματιστήρια εμπορευμάτων πριν αρχίσει η μεταφορά τους. Αντίστροφα, οι πρώτες ύλες που πωλούνται σε μία βιομηχανική επιχείρηση και οι οποίες θα υποστούν επεξεργασία, έχουν αξία δεδομένου ότι έχουν αγοραστεί και θα παίξουν ρόλο στη διαμόρφωση της αξίας του τελικού προϊόντος: στην παρούσα περίπτωση η κυκλοφορία προηγείται της παραγωγής.

Κράτους, εξαφανίζεται λόγω της επιρροής των μηχανισμών που αποτελούν σήμερα την αληθινή δύναμη που οργανώνει την κυκλοφορία των ατόμων. Στο παγκόσμιο εργοστάσιο η κοινωνία μετατρέπεται σε άδειο κουφάρι, καθώς το Κράτος μετατρέπεται πλέον σ' έναν απλό πάροχο υπηρεσιών.

Οι μεγάλοι κύκλοι των εργατικών αγώνων τελείωσαν με την κρίση του φορντισμού. Από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '70 και μετά, οι περισσότεροι αγώνες στη δυτική Ευρώπη είχαν ως επίκεντρο την εναντίωση στο κλείσιμο των επιχειρήσεων και την ατομικοποίηση των εργαζομένων και όλοι τους κατέληξαν σε βαριά ήττα. Χαλυβουργεία, μεταλλωρυχεία, ναυπηγεία αλλά και οι υπόλοιποι μεγάλοι βιομηχανικοί κλάδοι, όλα τα οχυρά της εργατικής τάξης είχαν την ίδια κατάληξη. Μπορούμε να προσδιορίσουμε με χρονολογική ακρίβεια την ιστορική περίοδο κατά την οποία όλα άλλαξαν ανεπιστρεπτί: αυτή η περίοδος ξεκινά με την ήττα των εργαζομένων της FIAT στο Τορίνο το φθινόπωρο του 1980, συνεχίζεται στη Γαλλία με την ήττα των ανειδίκευτων μεταναστών εργατών στην Talbot το 1983 και τελειώνει με την ήττα των Βρετανών ανθρακωρύχων την άνοιξη του 1985. Ένας κύκλος αγώνων που ολοκληρώθηκε στη δυτική Ευρώπη επανεμφανίζεται σήμερα στην Ινδία και την Κίνα...

Το γεγονός ότι τα εργοστάσια έχουν σήμερα απολέσει την κεντρική σημασία τους στους αγώνες οδηγεί στην υπόθεση ότι οι επερχόμενες εξεγέρσεις θα καταλάβουν τις επιχειρήσεις από τα έξω, και όχι το αντίθετο (για να μιλήσουμε με μαρξικούς όρους: θα ξεκινήσουν από τη σφαίρα της κυκλοφορίας για να καταλάβουν τη σφαίρα της παραγωγής). Με άλλα λόγια θα έχουν χαρακτηριστικά παρόμοια με αυτά του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων που ξεκινά

από την περιφέρεια για να περικυκλώσει το κέντρο. Δεν θα έχουν πλέον την προοπτική της αυτοδιαχείρισης, το να πάρουν οι εργαζόμενοι τα εργοστάσια στα χέρια τους, αλλά την αντίστροφη προοπτική: εξωτερικές δυνάμεις, οι οποίες εναντιώνονται στη λογική του παγκόσμιου εργοστασίου, θα καταλάβουν τα εργοστάσια για να τα αποδομήσουν σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Προφανώς δεν έχουμε φτάσει ακόμη σε αυτό το στάδιο αλλά ο πολλαπλασιασμός των εξεγέρσεων στην περιφέρεια, από την εξέγερση στα προάστια το 2005 μέχρι το πρόσφατο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων, υποδηλώνει ότι ένας νέος κύκλος αγώνων έχει ανοίξει τα πανιά του, ένας κύκλος πολύ διαφορετικός από τον προηγούμενο και ο οποίος δεν σταματά να μας εκπλήσσει.

Για τα Κίτρινα Γιλέκα τα πάντα περιστρέφονται γύρω από τη σφαίρα της κυκλοφορίας, από τα αρχικά αιτήματά τους μέχρι τους μη-τόπους στους οποίους αυτά εκφράζονται. Ίσως είναι μάλιστα η πρώτη φορά που ένα τέτοιας έκτασης κίνημα ανাদύεται από αυτή τη σφαίρα μέσω του αιτήματος για την ανάκληση της φορολόγησης των καυσίμων. Και ας γελούσαν οι οικολόγοι ποδηλάτες με τα αιτήματά τους. Σ' έναν κόσμο ο οποίος στηρίζεται στην καθημερινή καταναγκαστική μετακίνηση, η τιμή των καυσίμων δεν είναι ένα καθόλου αθώο ζήτημα, εκτός αν κάποιος ζει και εργάζεται στο κέντρο της πόλης (και ξέρουμε πλέον ποιοι μένουν στα κέντρα των πόλεων στη Γαλλία...). Οι εργάτες των προαστίων είναι κυριολεκτικά εγκλωβισμένοι σε αυτόν τον μηχανισμό ο οποίος τους αναγκάζει να δουλεύουν για να πληρώνουν το αυτοκίνητο που τους είναι απαραίτητο... για να μπορούν να πάνε στη δουλειά! Έτσι η δράση των Κίτρινων Γιλέκων συγκεντρώνεται στους κυκλικούς οδικούς κόμβους, στους σταθμούς διόδων, στις εισόδους των πάρ-

κινγκ, εν γένει στα εξαρτήματα αυτού του μηχανισμού. Δύο αιώνες πριν η πλέμπα εξεγειρόταν ενάντια στην αύξηση της τιμής του ψωμιού, τώρα εξεγείρεται ενάντια στην αύξηση της τιμής της βενζίνης.⁶

Οι κυβερνήσεις μας είχαν καταλάβει εδώ και καιρό πως το ζήτημα των καυσίμων έχει ξεκάθαρα στρατηγική σημασία. Στην κορύφωση της γενικής απεργίας τον Μάη του 1968 είχαν κατασκευάσει την έλλειψη καυσίμων (παρόλο που σημαντικά αποθέματα ήταν ακόμη διαθέσιμα), έτσι ώστε να ανατροφοδοτήσουν ξαφνικά τους σταθ-

6. Οι ιδιοκτήτες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αρνήθηκαν τη φορολόγηση των καυσίμων, η οποία θα αύξανε τα γενικά έξοδά τους, διαχωρίστηκαν φυσικά από τα αποβράσματα που ήθελαν να συνεχίσουν. Ένα Κίτρινο Γιλέκο από την Αλές κατήγγειλε την προδοσία κάποιων από αυτούς στις 20 Δεκεμβρίου του 2018: «Ντροπή στους “απολίτικους” που παριστάνουν τους ηγέτες των Κίτρινων Γιλέκων στη Cénennes υψώνοντας το φάντασμα του “αναρχισμού” που τους σφύριζαν στ’ αυτιά οι μυστικές υπηρεσίες. (...) Σήμερα δεν θα μετρήσω τα λόγια μου. Αντιθέτως, με ήσυχη συνείδηση κατηγορώ τους αποκαλούμενους “συντονιστές” ως πουλημένους και προδότες του χειρίστου είδους. Η γυμνή αλήθεια είναι ότι μια μερίδα επιχειρηματιών υποσχέθηκε παπάδες στους φτωχούς ηλικιωμένους, τους άνεργους, σε όσους φυτοζωούν με τον κατώτατο μισθό και τους επισφαλείς για να τους πάρουν με το μέρος τους. Μόλις ανακλήθηκαν οι φόροι, αυτοί οι άνθρωποι παρίσταναν ότι ήθελαν να οργανώσουν το κίνημα για να το χειραγωγήσουν με μόνο στόχο να το σταματήσουν για να βγάλουν τα φράγκα τους στις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς (...) Όσο για εσάς, συνάδελφοι και γείτονες που βρίσκεστε στον δρόμο τόσες εβδομάδες, που δεν έχετε σταματήσει τις κινητοποιήσεις παρά το κρύο, τον αέρα και τη βροχή, εσείς που ανακαλύψατε ξανά την αλληλεγγύη και την αξιοπρέπεια στα οδοφράγματα, εσείς, η ανώνυμη βάση που δεν έχετε καμία άλλη φιλοδοξία εκτός απ’ το να ζείτε αξιοπρεπώς, εσάς χαιρετώ και σ’ εσάς στέλνω τους θερμούς χαιρετισμούς των Κίτρινων Γιλέκων της Αλσατίας, της Franche-Comté, των Γιλέκων στην Εθνική Οδό A7 και στη Bollène!»

μούς εξυπηρέτησης ακριβώς την προηγούμενη της Πεντηκοστής... κι εκατομμύρια ανακουφισμένοι Γάλλοι, οι οποίοι παρακολουθούσαν «τα γεγονότα» σαν θεατές, ξεχύθηκαν αίφνης στους δρόμους. Αυτή η μηχανοραφία έκανε αναμφίβολα μεγαλύτερο κακό στο κίνημα απ’ ό,τι μισό εκατομμύριο διαδηλωτών υπέρ του Ντε Γκωλ στα Ηλύσια Πεδία.⁷

Σε αντίθεση με τον *εργάτη-μάζα της εποχής του φορντισμού, οι σημερινοί ατομικοποιημένοι εργαζόμενοι δεν έχουν περιθώρια κινήσεων πάνω στο ζήτημα των μισθών*, οι οποίοι παραμένουν στα ίδια επίπεδα παρόλο που οι τιμές αυξάνονται, με αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να αγωνίζονται διαρκώς ενάντια στη φορολόγηση του εισοδήματός τους. Στην αριστερά κάποιιοι ισχυρίζονται ότι έτσι εγκολπώνονται το κλασικό μοτίβο της φιλελεύθερης ιδεολογίας, δηλαδή τη μείωση των φόρων. Αυτό όντως αληθεύει για μια μερίδα του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων, ορισμένους μικροεπιχειρηματίες και εμπόρους. Αλλά η πλειοψηφία γνωρίζει καλά πως ακόμη και να μειωθεί η φορολογία, αυτή η μείωση θα αφορά αποκλειστικά τα πολύ υψηλά εισοδήματα, κυρίως μέσω της κατάργησης του φόρου μεγάλης περιουσίας⁸. Επίσης, παρά το γεγονός ότι το ζήτημα του μισθού εγείρεται στις επιχειρήσεις, το ζήτημα της φορολογίας εγείρεται στο Κράτος και γι’ αυτό τον λόγο αποκτά άμεσο πολιτικό χαρακτήρα (γνωρίζοντας μάλιστα τον βαθμό στον οποίο η φορολογία των καυσίμων τροφοδοτεί τον κρατικό

7. Ο Michel Jobert, τότε Αρχηγός του Επιτελείου του Πρωθυπουργού Georges Pompidou, είχε οργανώσει αυτή την κίνηση και μάλιστα καυχόταν γι’ αυτήν δημόσια είκοσι χρόνια μετά.

8. (σ.τ.μ.) Impot de solidarité sur la fortune (ISF): πρόκειται για τον παλιό φόρο μεγάλης περιουσίας φυσικών προσώπων στη Γαλλία.

προϋπολογισμό...)⁹ Από αυτή την άποψη, το άνοιγμα των διοδίων και οι δολιοφθορές στα ραντάρ δείχνουν ότι αυτό το νταβατζιλίκι όλο και περισσότερο γίνεται αντιληπτό ως ένα παρασιτικό σύστημα αντάξιο του Παλαιού Καθεστώτος. Μόνο που αυτή τη φορά δεν είναι οι *φοροεισπράκτορες*¹⁰ αυτοί που ευημερούν εις βάρος του λαού, αλλά το Κράτος και οι εταιρείες σαν την Vinci που εκμεταλλεύονται τους αυτοκινητόδρομους... Επιπλέον, ας μην ξεχνάμε ότι τις τελευταίες εβδομάδες πολλά Κίτρινα Πιλέκα μετατοπίστηκαν προς διεκδικήσεις περισσότερο κοινωνικές παρά οικονομικές (κυρίως προς την αύξηση του κατώτατου μισθού) ακόμη και αν η επαναφορά του φόρου μεγάλης περιουσίας φιγουράρει ακόμη πρώτη στη λίστα.

Στο Παλαιό Καθεστώς ξεσπούσαν διαρκώς εξεγέρσεις ενάντια στη φορολογία, κυρίως τον 17ο αιώνα κατά τη διάρκεια του οποίου εδραιώθηκε η απόλυτη μοναρχία¹¹. Η απόλυτη ανατροπή έρχεται με τη Γαλλική Επανάσταση: η πληρωμή των φόρων έγινε πράξη συμμετοχής στην πολιτική ζωή, όπως και η κατάταξη στον στρατό (παλαι-

9. Για παράδειγμα στο Μεξικό, η αύξηση της τιμής των κασίων τον Ιανουάριο του 2016 ξεσήκωσε ένα κύμα μαζικών διαδηλώσεων, που συχνά κατέληγαν σε ταραχές και λεηλασίες, και οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν οφείλουν κάτι στη νεοφιλελεύθερη ιδεολογία!

10. (σ.τ.μ.) *Fermiers généraux* ονομάζονταν οι συλλέκτες φόρων του Παλαιού Καθεστώτος εκ μέρους του Βασιλιά. Μέλη ξεπεσμένων αριστοκρατικών οικογενειών στόχευαν στον γάμο με τις θυγατέρες των *fermiers généraux* προκειμένου να ανακτήσουν τον πλούτο που είχαν απολέσει.

11. Η φορολόγηση και η στράτευση αποτελούσαν τις δύο κύριες αιτίες εξεγέρσεων. Αρκετά διαφωτιστική πάνω σε αυτό το ζήτημα είναι η ανάλυση του Boris Porchnev στο βιβλίο του *Οι λαϊκές εξεγέρσεις στη Γαλλία, 1623 - 1648* (Παρίσι, 1963).

ότερα οι άνθρωποι προσπαθούσαν να γλιτώσουν τη στρατολόγηση). Πρόκειται για έναν ιστορικό άθλο της αστικής τάξης ο οποίος συνεχίζει να είναι εξαιρετικά αποτελεσματικός και λειτουργικός. Από τότε, η άρνηση της πληρωμής φόρων αντιμετωπίζεται ως πρακτική αντίστασης που άρμοζε στο Παλαιό Καθεστώς. Για την Αριστερά, ο ορίζοντας της οποίας εξαντλείται στους δημοκρατικούς θεσμούς, αυτό το ζήτημα δεν μπορεί πλέον να τεθεί. Στο πολιτικό δίπολο δεξιά-αριστερά η εναντίωση στη φορολογία παραδοσιακά αποτελούσε ιδιον της φιλελεύθερης δεξιάς, ενώ η κεϋνσιανή αριστερά υποστήριζε την αναδιανομή μέσω κρατικών μηχανισμών που χρηματοδοτούνταν από τις φορολογικές εισφορές. Τώρα που η αριστερά και η δεξιά ευθυγραμμίζονται στις ίδιες θέσεις, η παλαιά παράδοση της εξέγερσης ενάντια στη φορολογία μπορεί να επανεμφανιστεί... Το παράδοξο βέβαια είναι πως αυτό γίνεται με σαφή αναφορά στη Γαλλική Επανάσταση: τρίχρωμες σημαίες, Μασσαλιώτιδα, διαδηλωτές με φρυγικούς σκούφους...

Μέσα σε ενάμιση μήνα τα Κίτρινα Πιλέκα πέτυχαν ό,τι τα συνδικάτα αδυνατούσαν να πετύχουν εδώ και δύο δεκαετίες. Καθώς τα Κίτρινα Πιλέκα δεν είναι οργανωμένα εντός του συνδικαλιστικού πλαισίου, δεν εγκλωβίστηκαν μέσα στους θεσμικούς τρόπους δράσης των συνδικάτων ούτε εξαπατήθηκαν από τους επιδοτούμενους γραφειοκράτες τους. Γι' αυτό άλλωστε είδαμε κι όλες αυτές τις εντυπωσιακές ταραχές στο Παρίσι στις οποίες συμμετείχαν συχνά προλετάριοι από την επαρχία... (και ακόμη κι αν ένα κομμάτι των Κίτρινων Πιλέκων δεν εγκρίνει τους βανδαλισμούς, η παρουσία τους ήταν που τους έκανε εφικτούς... και ευτυχώς δεν υπήρχαν τριγύρω συνδικαλιστές για να τους σταματήσουν). Η κλασική διαδήλωση έδωσε τη θέση της στην περι-

πλάνηση. Η πρακτική της κατάληψης της κεφαλής της πορείας παρέμεινε εξαρτημένη από τη διαδήλωση των συνδικάτων φτάνοντας στα όριά της την 1^η Μαΐου του 2018 (όταν η μάζα του κόσμου που συμμετείχε σε αυτή την πρακτική ήταν εξίσου μεγάλη με τη μάζα του κόσμου που συμμετείχε στα συνδικαλιστικά μπλοκ, εμπεριέχοντας μάλιστα ένα τεράστιο black block, χωρίς αυτό να οδηγήσει εν τέλει σε κανένα αξιόλογο αποτέλεσμα). Όταν το πλήθος απελευθερώθηκε από κάθε έννοια οργανωμένου μπλοκ, άρχισε την περιπλάνηση! Οι συνδικαλιστικές διαδηλώσεις, με πειθαρχημένο και πειθαρχικό τρόπο, διασχίζουν τις λεωφόρους στο κέντρο της πόλης, τον κατεξοχήν τόπο της αναπαράστασης. Αντιθέτως, οι έφοδοι των Κίτρινων Γιλέκων στο Παρίσι τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2018 διακρίνονταν εξαρχής για τη διασπορά και την ελευθερία της κίνησής τους.

Ωστόσο φαίνεται πως τα πράγματα πήραν άσχημη τροπή: από τα μέσα Δεκέμ-

βρη άρχισε να δηλώνεται στην αστυνομία η διαδρομή που θα ακολουθήσουν οι πορείες και στην πορεία της 12ης Ιανουαρίου επανεμφανίστηκαν οι περιφρουρήσεις συνδικαλιστικού τύπου, αν και άγνωστο παραμένει πώς οργανώθηκαν¹². Δεν ήταν βέβαια καθόλου τυχαίο το γεγονός πως αυτές οι περιφρουρήσεις επανεμφανίστηκαν ακριβώς τη στιγμή που οι εκπρόσωποι άρχισαν να ξαναπαίρνουν στα χέρια τους τον έλεγχο της κατάστασης... Στις επαρχιακές πόλεις, ωστόσο, τα Κίτρινα Γιλέκα συνέχισαν την χαρούμενα ανεξέλεγκτη περιπλάνησή τους – άλλωστε, όπως προαναφέραμε, η καρδιά του κινήματος βρίσκεται στην επαρχία. Στις 12 Ιανουαρίου στη Μασσαλία η περιπλάνηση φαίνεται πως τρέλανε όσους ακολουθούσαν τα Κίτρινα Γιλέκα και ήταν επιφορτισμένοι με την καταστολή τους, ενώ τα

12. (σ.τ.μ.) Αποκαλύφθηκε στην πορεία ότι επρόκειτο για περιφρουρήσεις οργανωμένες από φασίστες, οι οποίοι στη συνέχεια ξεμπροστιάστηκαν στο διαδίκτυο.

απρόβλεπτα ζιγκ-ζαγκ των γιλέκων στους δρόμους (μέχρι και μέσα σε ένα τούνελ σε αυτοκινητόδρομο) έκαναν τους ρόμποκοπ να λαχανιάσουν για τα καλά.

Αρκετές φορές τα μπλόκα πήραν τη μορφή κατασκηνώσεων σαν τις ZAD γεννώντας το ακόλουθο ερώτημα: δεν θα μπορούσαμε άραγε να διακρίνουμε σ' αυτά τα μπλόκα τις βάσεις για μια μελλοντική «εξεγερσιακή πολεοδομία»; Πώς πρέπει να αντιληφθούμε όλους αυτούς τους τόπους, το μοναδικό ενδιαφέρον των οποίων αφορά την τακτική του αγώνα, ακριβώς λόγω της τοποθέτησής τους πάνω στους άξονες οδικής κυκλοφορίας; Από την εξέγερση στα προάστια το 2005 και μετά, δεν είχε αποκτήσει ποτέ η κριτική της πολεοδομίας τόσο κυρίαρχο ρόλο στην πρακτική του κινήματος. Το παγκόσμιο εργοστάσιο επεκτείνεται ασταμάτητα και κύριο μέλημά του πάντοτε ήταν η αποτροπή της δράσης. Η αυστηρά ρυθμισμένη κίνηση των αγαθών που οργανώνει τον χώρο δεν πρέπει να επιτρέπει καμία αναταραχή: ούτε ατυχήματα, ούτε σεισμούς, ούτε μπλόκα, ούτε ταραχές... Για την ώρα αποδεικνύεται εξαιρετικά ευάλωτο, όπως η φορντιστική αλυσίδα παραγωγής βρίσκεται στο έλεος ενός απλού σαμποτάζ. Δεν ήταν άλλωστε τυχαίο ότι σε πολλά σημεία τα Κίτρινα Γιλέκα μπλόκαραν την πρόσβαση στις αποθήκες μιας τόσο εμβληματικής εταιρείας όπως η Amazon¹³.

Οι κατασκηνώσεις αποτέλεσαν τη βασική μορφή επικοινωνίας από το Occupy

13. Ωστόσο, ο αντίκτυπος που είχαν τα μπλόκα πρέπει να τοποθετηθεί στη σωστή του διάσταση... ενώ το εμπόριο στα κέντρα των πόλεων μπορεί να επηρεάστηκε από τις ταραχές, λόγω της μείωσης των πωλήσεων, η αποτελεσματικότητα των μπλόκων μακράν απέχει του να είναι προφανής. Οι προμήθειες δεν σταμάτησαν, στα βενζινάδικα δεν υπήρξε έλλειψη καυσίμων, τα ράφια στα σούπερ μάρκετ συνέχισαν να είναι γεμάτα και η χριστουγεννιάτικη σπατάλη συνεχίστηκε όπως κάθε άλλη χρονιά.

Oakland μέχρι την πλατεία Ταξίμ, από την κατάληψη της κεντρικής πλατείας της Οαχάκα μέχρι τις κατασκηνώσεις ενάντια στη διέλευση αγωγού στην περιοχή της Lakota και του Standing Rock, από τις ZAD μέχρι το κίνημα No-TAV στην κοιλάδα της Susa. Η κατασκευή του χώρου αποτελεί αρχικά μια πολιτική δήλωση. Ενώ οι διαδηλώσεις δεν δείχνουν ενδιαφέρον για τον χώρο που διασχίζουν, οι καταλήψεις παράγουν κάτι κοινό που αναδιαμορφώνει τον χώρο. Απ' αυτήν την άποψη τα μπλόκα των Κίτρινων Γιλέκων βρίσκονται στους αντίποδες του κινήματος Nuit Debout: ενώ οι συγκεντρώσεις του Nuit Debout πραγματοποιούνταν αποκλειστικά σε κεντρικές πλατείες υπακούοντας στην ιεραρχική προσταγή που οργανώνει τον αστικό χώρο και τα προάστια και έδιναν προτεραιότητα στον λόγο, τα μπλόκα των Κίτρινων Γιλέκων σχεδόν πάντα αναπτύσσονται στην περιφέρεια ή σε μεγάλους οδικούς άξονες και δίνουν προτεραιότητα στην ίδια την πρακτική του μπλοκαρίσματος και στις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ αυτών που συμμετέχουν. Αυτή είναι η μεγάλη καινοτομία αυτού του κινήματος. Επιπλέον, ενώ το κίνημα Nuit Debout διαπραγματευόταν με τις αρχές τη δυνατότητα της παραμονής του στον χώρο, η πλειοψηφία των μπλόκων των Κίτρινων Γιλέκων επιβάλλεται χωρίς να ζητηθεί η άδεια κανενός.

Όλα τα Κίτρινα Γιλέκα συμφωνούν ομόθυμα σε ένα κοινό αίτημα: «Μακρόν παραιτήσου». Η χώρα η οποία οδήγησε στην γκιλοτίνα τον βασιλιά της είναι ακόμη, δύο αιώνες μετά, η πιο μοναρχική χώρα της Ευρώπης. Από εκεί προκύπτει και η *αβράκωτη* (sans-culotte) οργή που κινητοποιεί τα Κίτρινα Γιλέκα¹⁴. Αλλά ο μονάρ-

14. Το Σύνταγμα της 5^{ης} Δημοκρατίας παραχωρεί στον Πρόεδρο την εξουσία να νομοθετεί με προεδρικό διάταγμα χωρίς την έγκριση της

χης δεν περιβάλλεται πλέον από τον ιερό χαρακτήρα που προσιδίαζε στο πρόσωπό του υπό το *Παλαιό Καθεστώς*: οι Γάλλοι εκλέγουν τον μονάρχη για να τον σιχαθούν μερικούς μήνες μετά. Ο μονάρχης του σήμερα είναι ένα προϊόν, βραχύβιο όπως κάθε προϊόν στις μέρες μας. Μετά τον κοκάκια Σαρκοζί και τον μανιοκαταθλιπτικό Ολάντ, έρχεται δυναμικά το αλαζονικό golden boy για να δώσει ένα θεαματικό τέλος στο κυρίαρχο δικομματικό καθεστώς της 5ης Δημοκρατίας. Το γεγονός ότι δεν είχε εκλεγεί ποτέ πριν, τον καθιστούσε το κατάλληλο ακριβώς άτομο γι' αυτή την πράξη: ενώ η πολιτική τάξη, η οποία αποτελείτο από δημάρχους, προέδρους γενικών και τοπικών συμβουλίων, βουλευτές και γερουσιαστές, ήταν ακόμη προσκολλημένη σε σχέσεις εξάρτησης, η Μακρονιαδά¹⁵ απελευθερώνει την κυβέρνηση από αυτό το βάρος. Εφεξής το Κράτος δηλώνει ψυχρά ότι είναι απλά και μόνο ένας πάροχος υπηρεσιών στο κεφάλαιο. Τέλος οι συμφωνίες και οι διαπραγματεύσεις, μόνο εντολές: η κυβέρνηση Μακρόν εγκαινιάζει την αντικατάσταση της κοινωνίας των πολιτών από το παγκόσμιο εργοστάσιο. Η προεδρική αλαζονεία η οποία αγγίζει την ανοιχτή προσβολή («αυτοί οι σιχαμεροί φτωχομπινέδες!») αναπαράγει τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στον σύγχρονο επιχειρηματικό κόσμο και οι οποίες είχαν επηρεαστεί και εμπνευστεί από τις τεχνικές εκπαίδευσης των ειδικών δυνάμεων στον στρατό.

Εθνοσυνέλευσης, εξουσία την οποία δεν είχε σε κανένα από τα παλαιότερα κοινοβουλευτικά καθεστώτα της Γαλλίας. Ο Ντε Γκωλ, συμπαθών της μοναρχίας, είχε συλλάβει την ιδέα της καθιέρωσης μιας συνταγματικής μοναρχίας το 1958, την οποία κατά κάποιο τρόπο υλοποίησε με τον Πρόεδρο ως εκλεγμένο μονάρχη.

15. (σ.τ.μ.) Η ιδεολογία που συνδέεται με την εκλογή και τη διακυβέρνηση του Μακρόν.

Στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων ο λαός έρχεται λοιπόν να πάρει τη θέση που είχε η κοινωνία των πολιτών, μια έννοια εξαιρετικά προσφιλής στους υποστηρικτές του πολιτοκεντρισμού.¹⁶ Η έννοια του λαού είναι ένα σημαίνον που χρησιμοποιείται ελλείπει κάποιου άλλου όρου – πριν τη Γαλλική Επανάσταση θα μιλούσαμε για το άθλιο πλήθος ή την πλέμπα. Ο λαός συγκροτείται μόνο ως αντικατοπτρισμός του Κράτους, μία υποτιθέμενα ομοιογενής οντότητα απέναντι στον μονάρχη (το περίφημο 99%...), ενώ ο διπλός αυτός αντικατοπτρισμός επιδεινώνεται στις μέρες μας από τον μοναρχικό χαρακτήρα της προεδρίας Μακρόν. Ο λαός βέβαια παραπέμπει στο Έθνος και κατά συνέπεια στο δημοκρατικό Κράτος, προϊόντα και τα δύο της Γαλλικής Επανάστασης. Η αναγνώριση κάποιας εγγενούς αλήθειας σε αυτόν, την οποία υποτίθεται πως θα αποκαλύψει ένα δημοψήφισμα, είναι το σημείο απ' όπου ξεκινά η δημαγωγία είτε αυτή προέρχεται από το Εθνικό Μέτωπο είτε από την Ανυπότακτη Γαλλία. «Ο λαϊκισμός της Αριστεράς οφείλει να κατευθύνει αυτά τα αισθήματα προς δημοκρατικούς σκοπούς», λέει η Chantal Mouffe, προσθέτοντας ότι «ο λαός ήταν πάντα ένα συλλογικό υποκείμενο, διαλογικά δομημένο». Βέβαια το γεγονός ότι αυτού του είδους η κατασκευή αναγκαστικά αποκλείει μετανάστες, άτομα που βρίσκονται σε ανάγκη κ.λπ. δεν φαίνεται να απασχολεί ούτε τους θιασώτες αυτής της υπο-γκραμισιανής

16. (σ.τ.μ.) Μετάφραση του γαλλικού όρου *citoyennisme* που αναφέρεται στη ρεφορμιστική ιδεολογία σύμφωνα με την οποία οι πολίτες, ως πολιτικά υποκείμενα, πρέπει να αναλάβουν τον έλεγχο της κρατικής εξουσίας και να αμβλύνουν τις «ακρότητες του καπιταλισμού» μέσα από θεσμούς συμμετοχικής και άμεσης δημοκρατίας και μέσα από την ενίσχυση των θεσμών της «κοινωνίας των πολιτών» (ΜΚΟ, ομάδες πίεσης κ.λπ.).

ιδεολογίας. Οι πολιτικοί μάλιστα που διεκδικούν την έννοια του λαού μοιράζονται τις ίδιες θέσεις με τους συμμετρικούς αντιπάλους τους: ο δημαγωγός Ruffin¹⁷ πλέκει το εγκώμιο του κομφουζιονιστή Chouard¹⁸ ενώ ο Μελανσόν από την πλευρά του δηλώνει γοητευμένος από τον Eric Drouet...¹⁹ Ο λαϊκισμός υποθάλλει τα αισθήματα που παράγει αυτός ο κόσμος αποδίδοντάς τους θετικό πρόσημο, σε αντίθεση με μια επαναστατική στάση η οποία ποντάρει σ' ένα μέλλον που θα γεννήσει νέες μορφές πολιτικής ευαισθητοποίησης μέσα από την πορεία του αγώνα. Άλλωστε πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι το αρνητικό είναι η κινητήρια δύναμη όλων των κινημάτων. Στην πραγματικότητα, σε όλα αυτά τα επαναστατικά camps που πολλαπλασιάζονται ανά τον κόσμο, η υπερβατική φιγούρα του λαού δίνει τη θέση της στην εμμέθεια του κοινού.²⁰

17. (σ.τ.μ.) Βουλευτής του κόμματος του Μελανσόν «Ανυπότακτη Γαλλία».

18. (σ.τ.μ.) Υποστηρικτής της ιδεολογίας της άμεσης δημοκρατίας που δηλώνει ότι ανήκει στον χώρο της «υπεραριστεράς» και της «αναρχίας», ο οποίος έχει υπερασπιστεί προσωπικότητες και θέσεις που προέρχονται από την άκρα δεξιά, όπως π.χ. τη συνομοσιολογική καταδική των τραπεζιτών που αγγίζει τον αντισημιτισμό. Αναφέρεται ως «κομφουζιονιστής» ακριβώς λόγω αυτής της ανάμειξης ακροαριστερών και ακροδεξιών θέσεων. Προσπάθησε να παίξει ρόλο εντός του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων στηρίζοντας το αίτημα για τη θέσπιση του θεσμού του δημοψηφίσματος πρωτοβουλίας πολιτών (RIC).

19. (σ.τ.μ.) Οδηγός βαρέων οχημάτων και περσόνα του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων καθώς μαζί με έναν φίλο του οδηγό κάλεσαν τον Οκτώβρη του 2018 την πρώτη συγκέντρωση αυτοκινητιστών ενάντια στην αύξηση της φορολογίας των καυσίμων. Έχει κατηγορηθεί για την έκφραση ξενοφοβικών σχολίων, πράγμα όμως που ο ίδιος έχει αρνηθεί.

20. Στη μεγάλη εποχή των αντιμοναρχικών εξεγέρσεων στις Οξιτανικές χώρες, οι εξεγερμένοι

Οι εύκολα αναγνωρίσιμες μέχρι το τέλος του φορντισμού κοινωνικές τάξεις απέκτησαν ρευστά όρια, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στον γενικό όρο μεσαία τάξη, έναν όρο του όποιου το νόημα προκύπτει ακριβώς από το γεγονός ότι δεν σημαίνει τίποτα. Σε πλούσιες χώρες όπως η Γαλλία, στη μεσαία τάξη ανήκουν σχεδόν όλοι εκτός της αστικής τάξης στην κορυφή και των μεταναστών εργαζομένων και των μακροχρόνια ανέργων που βρίσκονται στον πάτο. Θα μπορούσαμε να πούμε για παράδειγμα πως ένας λιμενεργάτης στη Μασσαλία ανήκει στην παλιά εργατική τάξη βάσει της δουλειάς του και στη νέα μεσαία τάξη βάσει του τρόπου ζωής και των προσδοκιών του (χτίζει ένα σπίτι, παίρνει δάνεια, φροντίζει να σπουδάσουν τα παιδιά του, πάει διακοπές σε ονειρικούς προορισμούς). Τα Κίτρινα Γιλέκα κατά βάση αυτοπροσδιορίζονται ως εργάτες (ακόμη κι αν είναι συνταξιούχοι, και πράγματι πολλοί συνταξιούχοι συμμετέχουν στα Κίτρινα Γιλέκα), αλλά το παράδοξο είναι ότι αυτό το κάνουν έξω από την ίδια τη σφαίρα της εργασίας. Η συνεχής διαμαρτυρία τους είναι: «δουλεύουμε και δεν τη βγάζουμε» (αντιστοίχως για τους συνταξιούχους: «δουλέψαμε όλη μας τη ζωή

αυτοπροσδιορίζονταν πολύ περισσότερο ως «lo comun» (το κοινό), παρά ως «lo ròble» (ο λαός). Το κοινό είναι ακριβώς η πολιτική έννοια που αντιστοιχεί στο επαναστατικό μέλλον των αγώνων. (σ.τ.επιμ.) Η εν λόγω έννοια του «κοινού» δεν ταυτίζεται με την έννοια των «κοινών» (commons) όπως χρησιμοποιείται από τάσεις της σύγχρονης αριστεράς, καθώς αφορά τη συγκρότηση και την αυτοκατανόηση του υποκειμένου στις προκαπιταλιστικές εξεγερσεις και δεν αναφέρεται στην κοινή γη ή ευρύτερα στις σχετικά αποεμπορευματοποιημένες αξίες χρήσης (όπως λ.χ. είναι η εκπαίδευση). Σε κάθε περίπτωση όμως η εγκατάλειψη της έννοιας του προλεταριάτου για την έννοια του κοινού ως υποκειμένου του επαναστατικού μετασχηματισμού μας φαίνεται τουλάχιστον ασαφής και προβληματική.

και δεν έχουμε να φάμε»). Όλους αυτούς τους ανθρώπους τους έχουν κάνει να πιστέψουν πως μια ζωή σκληρής εργασίας θα έβρισκε αργά ή γρήγορα ανταμοιβή μέσω της απόλαυσης ενός επιπέδου ευημερίας. Αλλά αναγκάζονται να συνειδητοποιήσουν ότι αυτή η προοπτική δεν είναι ποτέ τίποτα περισσότερο από μια ατελείωτη σκάλα που δεν θα σταματήσουν να ανεβαίνουν για όλη τους τη ζωή.²¹

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα κείμενα που δημοσιεύτηκε για αυτό το κίνημα αναφέρεται στην «τραγωδία της μεσαίας τάξης», η οποία αφορά τη σχέση της με το χρήμα.²² «Η έγνοια για τα χρήματα γίνεται μόνιμη, ειδικά όταν επιτέλους έχουμε πρόσβαση σε αυτά. Ανήκουμε στη μεσαία τάξη όταν κερδίζουμε αρκετά χρήματα, με αποτέ-

21. Η έννοια της «ηθικής οικονομίας» την οποία κάποιιοι χρησιμοποίησαν ως αναφορά για τα Κίτρινα Γιλέκα, δεν φαίνεται να ταιριάζει στην παρούσα περίπτωση, αφενός διότι ο E. P. Thompson διατύπωσε αυτή την έννοια αναφερόμενος στην αγγλική εργατική τάξη η οποία έκτοτε έχει εξαφανιστεί, πόσο μάλλον δε η «κοινή ευπρέπεια», που ήταν τόσο προσφιλή στον George Orwell. Βέβαια η ηθική της εργασίας είναι ακόμη ευρέως διαδεδομένη στις λαϊκές τάξεις όπου, εάν κάποιος δεν καταφέρει να πλουτίσει δουλεύοντας όσο το δυνατόν περισσότερο, τουλάχιστον ελπίζει να κατακτήσει ένα επίπεδο ασφάλειας, σχετικής άνεσης και αν μη τι άλλο ένα αίσθημα προσωπικής αξιοπρέπειας. Από αυτή την άποψη το σλόγκαν του Σαρκοζί: «δουλέψτε περισσότερο για να βγάλετε περισσότερα χρήματα» θα μπορούσε να βρει απήχηση. Τώρα βέβαια λέγεται πως τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι εξασφαλισμένο, ούτε καν μια σύνταξη που κερδήθηκε επάξια έπειτα από μια ζωή σκληρής εργασίας. Η Μακρονιάδα είναι η σκέψη των μάντζερ η οποία εφαρμόζεται σε όλη την κοινωνία χωρίς πολιτική διαμεσολάβηση. Ο καπιταλισμός στην πιο καθαρή βαρβαρότητά του!

22. «Κίτρινα Γιλέκα: μπορεί η μεσαία τάξη να είναι επαναστατική;» LundiMatin, 7 Δεκεμβρίου 2018.

Καμένο γραφείο διοδίων της εταιρείας Vinci
λεσμα, συνειδητά ή μη, άμεσα ή έμμεσα, να σκεπτόμαστε μόνον αυτά (...) Μπορεί να μην υπάρχει καλύτερη κοινωνική θέση για να καταλάβουμε τι είναι το χρήμα». Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε το εξής: αν για τους πιο φτωχούς το χρήμα είναι μόνο μια αναγκαιότητα και για τους πλούσιους είναι η κατεξοχήν έκφραση της ελευθερίας, για την πλειοψηφία των εργαζομένων η σχέση με το χρήμα μοιάζει με μια διελκυστίνδα ανάμεσα σε αυτά τα δύο άκρα. Και υπ' αυτήν ακριβώς την έννοια υφίσταται η μεσαία τάξη. Θεμελιώδης αρχή του θεάματος είναι να μας δελεάζει διαρκώς με αυτές τις ελευθερίες, όπως για παράδειγμα με την ελευθερία μετακίνησης με το δικό μας όχημα... Το ότι αυτή η θεαματική ελευθερία βασίζεται στην καθημερινή σκλαβιά, είναι κάτι που όλοι βιώνουμε βαθιά χωρίς να μπορούμε ποτέ να το εκφράσουμε. Πρόκειται για μια εμπειρία που κυριολεκτικά αρρωσταίνει τους ανθρώπους. Και δεν πρέπει ποτέ να παραβλέπουμε το γεγονός ότι η μεγάλη πολιτική δύναμη της εξέγερσης οφείλεται στη θεραπευτική πλευρά της.

Όσο το Κράτος αποτελεί τον ορίζοντα των προσδοκιών των λαϊκών εξεγέρσεων, μοιραία το χαλί για κάθε είδους εθνικιστική δημαγωγία θα παραμένει στρωμένο. Άλλωστε, η κίνηση του Μακρόν να παίξει το χαρτί της πρότασης για τη θέσπιση του

Δημοψηφίσματος Πρωτοβουλίας Πολιτών (RIC) δεν ήταν καθόλου τυχαία. Καθώς τα Κίτρινα Γιλέκα στρέφονται προς πιο κοινωνικές διεκδικήσεις (πιο συγκεκριμένα, την αύξηση του κατώτατου μισθού και την αύξηση των συντάξεων), η πρόταση για το RIC προσπαθεί να αποτρέψει αυτή την εξέλιξη παρεμβαλλόμενη ως λύση-θαύμα – η οποία προσφέρει διέξοδο σε αυτό το τόσο απεχθές καθεστώς. Ταυτόχρονα, η πρόταση για το RIC αποτελεί την κερκόπορτα για την έξοδο από το κίνημα. Το ότι αυτή η πόρτα οδηγεί στο κενό, δεν την εμποδίζει να λειτουργεί ως μια απώτερη διεκδίκηση που μπορεί να συνενώσει όλο τον κόσμο εντός μιας τόσο ετερογενούς δυναμικής. Ο κόσμος που άντλησε τη δύναμή του από τη συνάντησή του ενθουσιάστηκε με την πρόταση του δημοψηφίσματος, παρόλο που αυτή η ψευδοδιαβούλευση θα οδηγήσει τους πάντες στην αρχική εκλογική τους απομόνωση, καθώς θα παγιδευτούν στα ψεύτικα διλήμματα των ερωτήσεων-παγίδα τις οποίες ο ηγεμόνας θα επιλέξει να απευθύνει στην πλέμπα. Το δημοψήφισμα είναι η ανώτερη μορφή πολιτικού θεάματος.²³

Η Μακρονιάδα, που είναι έτοιμη να ανοιχτεί στο πεδίο της αντιπροσώπευσης προκειμένου να μην χρειαστεί να προβεί σε

23. Είδαμε τι σήμαινε αυτό το μικρό θεσμικό τρικ του δημοψηφίσματος στην περίπτωση της Notre-Dame-des-Landes, και ο Μακρόν ήταν υπουργός στην κυβέρνηση που δοκίμασε αυτό το βρώμικο τρικ... Τώρα καταλαβαίνουμε τι είναι ο κομφουζιονισμός των δημαγωγών όπως ο Etienne Chouard. (σ.τ.μ.) Για τον κομφουζιονισμό του Chouard βλ. σημείωση 21. Όσον αφορά τη Notre-Dame-des-Landes, για να μπορέσει το κράτος να αντιμετωπίσει τις σφοδρές κινητοποιήσεις εναντίον της δημιουργίας του νέου αεροδρομίου στην περιοχή διοργάνωσε δημοψήφισμα στο οποίο συμμετείχαν 500.000 περίπου άτομα (το 50% των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους) του οποίου το αποτέλεσμα ήταν θετικό για την κατασκευή του αεροδρομίου (55% ψήφισαν υπέρ και 45% κατά).

συγκεκριμένες παραχωρήσεις, ρίχνει γέφυρες σ' εκείνους που πιστεύουν τις βλακείες του Chouard. Όπως λέει ο Rafik Chekat: «το πρόβλημα του RIC είναι ότι διαιωνίζει την τυραννία της πλειοψηφίας. Γιατί η πλειοψηφία πρέπει να έχει πάντα δίκιο; Χωρίς να το παίζω ευαίσθητος, το να ανήκεις σε μια μειονότητα σε κάνει καχύποπτο απέναντι στην πλειοψηφία αφού γνωρίζεις πολύ καλά ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η τελευταία μπορεί να αποκτήσει έναν απολύτως κανιβαλικό χαρακτήρα. Μπορείτε να φανταστείτε ένα δημοψήφισμα τύπου RIC ακριβώς μετά το #CharlieHebdo; Δεν είναι άλλωστε τυχαίο πως το αίτημα για τη θέσπιση του RIC προέρχεται από λευκούς. Αλλά πέρα από το ζήτημα του ρατσισμού, τι σημαίνει η κατασκευή μιας πλειοψηφίας σε μια καταναλωτική κοινωνία την εποχή του #BFMTV, του #TF1 και του #Hapouna;²⁴ Το πρόβλημα του RIC δεν είναι άλλο από το πρόβλημα της ψήφου, αυτού του μηχανισμού που οργανώνει σε τακτά διαστήματα την αδυναμία μας. Ακόμα κι αν μικραίναμε αυτά τα χρονικά διαστήματα και ψηφίζαμε πιο συχνά, δεν θα άλλαζε κάτι. Θέτοντας το ζήτημα με όρους υποκειμενοποίησης, ο μηχανισμός της ψήφου δημιουργεί έναν συγκεκριμένο τύπο ατόμου μέσω μιας ακρωτηριασμένης σχέσης με την ύπαρξη και ειδικότερα με την πολιτική και τα κοινά». Επιπρόσθετα, είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς τη διοργάνωση από την κυβέρνηση ενός δημοψηφίσματος για την επαναφορά του φόρου μεγάλης περιουσίας (σύμφωνα με έρευνες τα 2/3 των Γάλλων θα ήταν υπέρ).

Καθώς το καθεστώς δεν μπορεί να βρει συνομιλητές, αναγκάζεται να τους

24. (σ.τ.μ.) Ο BFMTV και ο TF1 είναι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί. Ο Hapouna είναι τηλεοπτικός και ραδιοφωνικός παραγωγός ο οποίος προωθεί σεξιστικές και ομοφοβικές απόψεις και ιδέες (Σημείωση στην αγγλική μετάφραση του κειμένου).

ψαρέψει από το facebook. Οι περισσότεροι αυτοανακηρυχθέντες ηγέτες τους οποίους αποκήρυξαν αμέσως τα Κίτρινα Γιλέκα, προβάλλονται επιμελώς σκηνοθετημένα στους τηλεοπτικούς δέκτες. Τα ΜΜΕ προσκαλούν συστηματικά άτομα ύποπτων καταβολών δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στους αριστερούς ηθικολόγους να εξαπολύσουν εκ νέου μύδρους καταγγελίας εναντίον του κινήματος. Ποτέ άλλοτε δεν είχε αποκαλυφθεί τόσο ξεκάθαρα το πραγματικό πρόσωπο των ΜΜΕ: είναι ο ένας από τους δύο στυλοβάτες του καθεστώτος, μαζί με την αστυνομία. Στόχος τους ήταν να γίνει κοινός τόπος η αντίληψη ότι πέραν αυτού του καθεστώτος υπάρχει μόνον η άκρα δεξιά – και σε κάθε περίπτωση ξέρουμε καλά πόσο δημοφιλής είναι αυτή μέσα στους κόλπους της αστυνομίας. Η νίκη του Μακρόν στις προεδρικές εκλογές στήθηκε πάνω σε αυτό το ψέμα και ο πρόεδρος-οχυρό-ενάντια-στο-Εθνικό-Μέτωπο κάνει μια τρίπλα μέσω του «Grand débat»²⁵ πρώτο θέμα του οποίου δεν είναι άλλο φυσικά από... το μεταναστευτικό!

Η σημασία των λεγόμενων κοινωνικών δικτύων στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων δεν είναι καθόλου ανέκδοτο. Στην περιφέρεια το δίκτυο κοινωνικοποιεί. Αλλά όλοι αυτοί οι άνθρωποι που φόρεσαν ένα κίτρινο γιλέκο ακολουθώντας ένα κάλεσμα στο facebook έζησαν μια εμπειρία που δεν ήταν καθόλου εικονική. Το ζήτημα τώρα είναι αν τα Κίτρινα Γιλέκα απέρριψαν την πολιτική τάξη για να ιδρύσουν ένα είδος διαδικτυακής δημοκρατίας όπου τα likes θα αντικαθιστούσαν τα ψηφοδέλτια, ή αν,

25. (σ.τ.μ) Grand débat: Ο Μεγάλος Διάλογος. Πρόκειται για τον δημόσιο εθνικό διάλογο που άνοιξε στη Γαλλία τον Ιανουάριο του 2019 από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Μακρόν στην απόπειρά του να κατευνάσει το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων.

όπως τα Κίτρινα Γιλέκα στο *Commercy* κατηγορηματικά τους καλούν να κάνουν, θα οργανωθούν σε συνελεύσεις νέου τύπου. Διότι το δίκτυο κοινωνικοποιεί μόνο μέσα σ' ένα κλειστό κύκλωμα που αναπαράγει τον εαυτό του και όπου ορισμένες χαρακτηριστικές περσόνες που εκτοξεύουν καταγγελίες έχουν σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα να συγκεντρώνουν την προσοχή. Πρόκειται για μια πιο κατακερματισμένη μορφή μηντιακής χειραγώγησης, την οποία μπορούν στη συνέχεια να υποστηρίξουν τα mainstream μέσα ενημέρωσης ως τεχνική διακυβέρνησης. Ένας Τυνήσιος φίλος ο οποίος συμμετείχε στην εξέγερση του 2011 ανέφερε τη δυναμικότητα της γρήγορης κινητοποίησης των εξεγερμένων μέσω των κοινωνικών δικτύων τις πρώτες ημέρες, αλλά και το γεγονός ότι η αστυνομία πολύ γρήγορα κατάλαβε αυτή τη δυναμική και την χρησιμοποίησε παρεμβαίνοντας, διαδίδοντας ψευδείς ειδήσεις και παραπληροφωρώντας... Ο αριθμός των ψεύτικων συζητήσεων που κυκλοφορούσαν στα κοινωνικά δίκτυα στη Γαλλία ήταν αναμφίβολα εξίσου μεγάλος.

Έπειτα από δύο μήνες αναταραχής, το ζήτημα που τώρα ανακύπτει είναι πώς θα συνδεθούν τα μπλόκα στους οδικούς κόμβους με τις γενικές συνελεύσεις. Από τη μια πλευρά, υπάρχουν οι δεσμοί συγγένειας και συνεργασίας που αναπτύσσονται *επί τόπου* (*sur zone*) και επιτρέπουν την ανάπτυξη της δράσης χωρίς συλλογική σκέψη και συζήτηση –άλλωστε, γνωρίζουμε όλοι καλά πόσο αποτρεπτικές για τη δράση μπορούν να γίνουν οι συνελεύσεις, ειδικά μάλιστα όταν χρειάζεται άμεση ανάληψη δράσης!– αλλά οι οποίοι αναπτύσσονται μόνο σε τοπικό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν οι συνελεύσεις που είναι άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους και μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα φόρουμ αναστοχα-

σμού πάνω στη στρατηγική του κινήματος και οργανωτικού συντονισμού.

Σε αντίθεση με αυτή την προοπτική, τα Κίτρινα Πιλέκα μπορούν όντως να αποτελέσουν τη μήτρα ενός δημαγωγικού κινήματος όπως τα 5 Αστέρια στην Ιταλία. Ένα μέρος του κινήματος μάλλον θα μπει στον πειρασμό να ακολουθήσει αυτό το μονοπάτι, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει την αποκοπή του από το υπόλοιπο κίνημα. Θα πρέπει ωστόσο να έχουμε κατά νου ότι το κίνημα των 5 Αστέρων ήταν τεχνητά κατασκευασμένο – παρόλο που για λίγο έπλευσε παράλληλα με το σύντομο κύμα του κινήματος Forconi. Όπως έχουν τα πράγματα, στα Κίτρινα Πιλέκα δεν υπάρχει κάποιος μηντιακός παλιάτσος που θα μπορούσε να τραβήξει την προσοχή του πλήθους, όπως ο Μπέπε Γκρίλο στο Κίνημα των 5 Αστέρων, ένας διασκεδαστής των μαζών τον οποίο υποστήριξαν κάποιοι επιχειρηματίες διότι θεωρούσαν πως το Μπερλουσκονικό ιντερλούδιο είχε ξεφτίσει κι έτσι έπρεπε να ριχτεί επείγοντως ένα νέο προϊόν στην αγορά. Η Ιταλία έπειτα από αρκετές δεκαετίες μυστικής διακυβέρνησης (P2, Αντρεότι, η στρατηγική της έντασης και οι συνεργασίες με τη μαφία), έχει περάσει πλέον σε τηλεοπτικές κυβερνήσεις (Mani Pulite, Μπερλουσκόνι και Μπέπε Γκρίλο). Το πρόβλημα με αυτή τη μορφή διακυβέρνησης είναι ότι η συχνότητα αντικατάστασης των πρωταγωνιστών της πολιτικής σκηνής πρέπει να ακολουθεί αναγκαία τη συχνότητα αντικατάστασης των σταρ στη σόουμπιζ.

Σε μια εποχή όπου ο μεταφορντιστικός καπιταλισμός οφείλει την επιβίωσή του στην άνοδο του πλασματικού κεφαλαίου και πλέον λειτουργεί χωρίς προκαλύμματα, η καταγγελία των υπερβολών του χρηματοπιστωτικού τομέα –η οποία δεν θίγει καθόλου την ουσία του ζητήματος, δηλαδή την κριτική της αξίας, του χρήματος και του

εμπορεύματος– προάγει την υποστήριξη θαυματουργών λύσεων και τη δημαγωγία. Ας θυμηθούμε για παράδειγμα το εξαιρετικά κλισέ αστείο για τον φόρο Tobin²⁶ ή τον Ολλανδό υποψήφιο και τη δήλωσή του «εχθρός μου είναι ο χρηματοπιστωτικός τομέας» (αυτό κι αν ήταν αστείο!). Όταν σχεδόν όλοι οι εργαζόμενοι δουλεύουν για να πληρώνουν τα χρέη τους (ειδικά τα χρέη των αμαξιών τους...), είναι απολύτως φυσιολογικό οι τράπεζες να απολαμβάνουν την τιμή να γίνονται στόχοι τους, τόσο στα λόγια όσο και στα έργα μέσω των βανδαλισμών (αποκλειστικά αφιερωμένο στα Τουλουζιανά Κίτρινα Πιλέκα που έσπασαν αρκετές τράπεζες το προηγούμενο Σάββατο). Καλό θα ήταν όμως να είμαστε επιφυλακτικοί όταν βλέπουμε να εστιάζουν τα βέλη της κριτικής με λίγο περισσότερη επιμονή στην Rothschild Bank και όχι στην BNP-Paribas ή τη Société Générale (η διάσωση των δύο τελευταίων από το Κράτος το 2008 κατέληξε να κοστίζει στους φορολογούμενους 30 δις ευρώ...). Το γεγονός ότι ο Μακρόν ξεκίνησε την καριέρα του ακριβώς σε αυτή την τράπεζα προφανώς εξάπτει τον αντι-καπιταλισμό των ηλιθίων που εμμονικά κατηγορούν το «Εβραϊκό χρήμα» στα κοινωνικά δίκτυα.

26. (σ.τ.μ.) Το 1972 μετά την κατάρρευση του νομισματικού συστήματος του Bretton Woods, ο Αμερικανός οικονομολόγος James Tobin είχε ήδη προτείνει τη φορολόγηση της αγοράς συναλλάγματος με σκοπό την πάταξη της κερδοσκοπίας. Η ελάχιστη αυτή επιβάρυνση (από 0,001% έως 0,5%) που θα επιβαλλόταν στην αγορά συναλλάγματος ενώ δεν θα επηρέαζε σχεδόν καθόλου τους πολίτες χαμηλού εισοδήματος, θα αποτελούσε δυσβάστακτο βάρος για τους επαγγελματίες κερδοσκόπους, λόγω των αναρίθμητων συναλλαγών που πραγματοποιούν, δεδομένου ότι ανταλλάσσουν συνεχώς συνάλλαγμα για λόγους κερδοσκοπίας.

Αυτό το καθεστώς μπορεί όντως να βρίσκεται στο τέλος του. Όσο οι στρατιώτες του το προστατεύουν, μπορεί να συνεχίζει τις θρασείες πράξεις του όπως για παράδειγμα τα σκανδαλώδη μέτρα που ανακοινώθηκαν ενάντια στους άνεργους στα τέλη Δεκέμβρη. Η ορμή με την οποία κλιμακώθηκε η καταστολή ήταν ακόμα χειρότερη από την άνοιξη του 2016. Η επίθεση στις καταλήψεις στη ZAD στη Notre-dames-landes τον Απρίλιο-Μάιο προετοίμασε το έδαφος για μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Εκατοντάδες σοβαροί τραυματισμοί και ακρωτηριασμοί, ομαδικοί και μεμονωμένοι εξευτελισμοί, ξύλο, αστυνομικοί εκφοβισμοί χέρι-χέρι με μηντιακές υπερβολές (η οργισμένη αντίδραση όλου του μηντιακού συρφετού στην αλληλεγγύη που ακολούθησε την όμορφη κίνηση του Christophe Dettinger²⁷, λέει πολλά για τον αηδιαστικό κυνισμό που επιδεικνύουν τα τσιράκια της εξουσίας όταν αποκρύπτουν μεθοδικά τους ακρωτηριασμούς διαδηλωτών από την αστυνομία). Όπως παραδέχτηκαν αρκετά στελέχη της αστυνομίας, είχαν δοθεί οδηγίες από ψηλά να καταφέρουν σοβαρά χτυπήματα και τραυματισμούς. Ο κόσμος το κατάλαβε αυτό και βλέπουμε όλο και περισσότερους διαδηλωτές να έρχονται πλέον εξοπλισμένοι με αντιασφυξιογόνες μάσκες, γυαλιά του σκι, μαντήλια, γάντια κ.λπ. τουλάχιστον για να προστατευτούν. Αλλά το κίνημα δεν είναι πουθενά αρκετά καλά οργανωμένο ώστε να συντρίψει την αστυνομία, γεγονός που κάνει προφανή τον αποθαρρυντικό χαρακτήρα του πασιφιστικού λόγου. Γεγονός που συνδέεται άμεσα με την περιορισμένη αποτελεσματικότητα των μπλόκων: η αστυνομία μέχρι στιγμής

δεν αντιμετώπισε δυσκολία να ξανακερδίσει πρόσβαση σε στρατηγικά σημεία όπως τα διυλιστήρια πετρελαίου. Από αυτή την άποψη, λίγα έχουν αλλάξει από την άνοιξη του 2016. Επιπρόσθετα, εδώ και λίγο καιρό αυτοδιορισμένες ομάδες περιφρούρησης εμφανίζονται στις Σαββατιάτικες πορείες, στις οποίες βλέπουμε να συμμετέχουν τόσο απόστρατοι όσο και αποστάτες από τις ομάδες περιφρούρησης της CGT. Ακόμη και αν η ικανότητά τους να ελέγξουν το πλήθος είναι περιορισμένη, δεν πρέπει να επιτρέψουμε την καθιέρωση αυτής της πρακτικής...

Το τωρινό κίνημα δίνει τη δυνατότητα στις τοπικές πρωτοβουλίες να πολλαπλασιάζονται μιας και δεν υπακούει σε κανενός είδους κάθετη και συγκεντρωτική οργάνωση. Εν τούτοις, υπάρχουν αποκλίσεις από μέρος σε μέρος. Μετά από δύο μήνες αναταραχής, πλησιάζει η ώρα των αποφάσεων. Ένα κόμμα, με την ιστορική έννοια του όρου, αποδεικνύεται ο νικητής όταν διασπάται σε δύο κόμματα: δείχνει κατ' αυτόν τον τρόπο ότι εμπεριέχει την αρχή την οποία προηγουμένως πολεμούσε, και συνεπώς ότι έχει άρει τη μονομέρεια με την οποία εμφανίστηκε πρωτύτερα. Τα αντίπαλα στοιχεία εντός του κινήματος συνυπάρχουν μέχρι στιγμής βάσει μιας κοινής εχθρότητας απέναντι στο υφιστάμενο καθεστώς. Οι υπέρμαχοι μιας θεσμικής λύσης -η οποία προφανώς θα είχε αυταρχικό και ξενοφοβικό χαρακτήρα- βρίσκονται αντιμετώπι με εκείνους που επιθυμούν την εξάπλωση του κινήματος σε όλες τις πτυχές του παγκόσμιου εργοστασίου από μια επαναστατική σκοπιά. Στην πραγματικότητα, οι δράσεις γύρω από εργασιακούς χώρους που βρίσκονται σε αγωνιστική κινητοποίηση πολλαπλασιάζονται και τα κίτρινα γιλέκα συμπορεύονται με τα κόκκινα γιλέκα στις απεργιακές περιφρουρήσεις. Μπορού-

27. (σ.τ.μ.) Γάλλος πρωταθλητής του μποξ που απώθησε με τις γροθιές του μια διμοιρία στρατοχωροφυλακής που επιτέθηκε στη διαδήλωση των Κίτρινων Γιλέκων στο Παρίσι.

με μάλιστα να σκεφτούμε την πιθανότητα το κίνημα να προσφέρει την απαραίτητη ώθηση στους εργατές ώστε να ξεκινήσουν το μπλοκάρισμα των εταιρειών τους από τα μέσα και με σαφείς διεκδικήσεις. Οι επικεφαλής των εθνικών συνδικάτων θα βρεθούν πεταμένοι στον κάδο της ιστορίας και μια νέα ιστορική πορεία επιτέλους θα ανοίξει τα φτερά της. Μια πορεία στην οποία όλοι θα πρέπει να διαλέξουμε πλευρά.

Τα τελευταία νέα αναφέρουν πως τα Κίτρινα Πιλέκα στη Landes έχουν αποκλείσει ένα εργοστάσιο της Monsanto, έναν από τους θεμέλιους λίθους του παγκόσμιου εργοστασίου...

Alèssi Dell'Umbria, 21 Ιανουαρίου 2019

I. (σ.τ.μ.) Ο Alèssi Dell'Umbria είναι Γάλλος αγωνιστής με μεγάλη ιστορία στο επαναστατικό κίνημα. Έχει γράψει αρκετά βιβλία για τις αστικές και τις αγροτικές εξεγέρσεις και τις εξεγέρσεις στα προάστια, ανάμεσα στα οποία μια μελέτη για την εξέγερση στο Clichy το 2005 και μια ιστορία της Μασσαλίας. Συγκεκριμένα, είναι ο συγγραφέας της σημαντικής προσούρας για την εξέγερση στα προάστια των πόλεων της Γαλλίας, *Racaille. Αν αυτοί είναι αποβράσματα...* τότε είμαι και εγώ, η οποία μεταφράστηκε και εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2008 από τη Λέσχη Κατασκόπων του 21ου αιώνα.

Ο τίτλος του κειμένου εδώ αναφέρεται στην πολεμική ταινία του Στάνλεϊ Κιούμπρικ *Full Metal Jacket*. Οι σφαίρες τύπου full metal jacket χρησιμοποιήθηκαν ευρέως από τους στρατιώτες που πήραν μέρος στις επιχειρήσεις του Βιετνάμ.

ZAD (zone à défendre): Ζώνη προς Υπεράσπιση. Γαλλικός νεολογισμός ο οποίος αναφέρεται στην κατάληψη ενός χώρου ως ανάχωμα σε κάποιο σχέδιο ανάπτυξης και στην οργάνωση κατασκηνώσεων και μπλόκων για την υπεράσπισή του. Οι ZAD οργανώθηκαν κυρίως σε αγροτικές περιοχές και σε περιοχές που απειλούνταν με οικολογική καταστροφή, όπως για παράδειγμα στο χωριό Notre-Dame-des-Landes το οποίο αγωνίστηκε ενάντια στην κατασκευή ενός διεθνούς αεροδρομίου, 25χλμ βόρεια της Nantes στη Γαλλία. Το σχέδιο προέβλεπε την

απαλλοτρίωση άνω των 20.000 στρεμμάτων γης, την καταστροφή 1.300 στρεμμάτων δάσους, την αποξήρανση υδροβιότοπων και τον εκτοπισμό των κατοίκων της περιοχής. Ο αγώνας ξεκίνησε ενάντια στα σχέδια του γαλλικού κράτους αρχικά από κατοίκους και αγρότες της περιοχής, ενώ το 2009 συγκεντρώθηκαν εκατοντάδες αγωνιζόμενοι, κατέλαβαν τη γη, δημιούργησαν δομές και μπλόκαρσαν στην πράξη το σχέδιο κατασκευής του αεροδρομίου. Οι ZAD εμφανίστηκαν και σε αστικές περιοχές όπως η Rouen. Ένα από τα βασικότερα σλόγκαν του κινήματος των Ζωνών προς Υπεράσπιση ήταν «ZAD παντού». Το 2016, παρότι δεν υπήρχαν επίσημα στοιχεία, εκτιμάται πως είχαν οργανωθεί 10-15 ZAD σε ολόκληρη τη Γαλλία.

Η «κατάληψη της κεφαλής της πορείας» αναφέρεται σε μια πρακτική που αναδύθηκε στις διαδηλώσεις που οργανώθηκαν ενάντια στον Εργασιακό Νόμο που προώθησε ο Μακρόν ως Υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης Ολάντ. Κόσμος από τον χώρο της «υπερριστεράς» και της αναρχίας μαζί με άλλο κόσμο της πορείας που ήθελε να συγκρουστεί με τις δυνάμεις της τάξης επιχειρούσε συστηματικά να καταλάβει την «κεφαλή της πορείας» –και συχνά το πετύχαινε– διώχνοντας τους πολιτικούς και τα συνδικαλιστικά στελέχη, ώστε να προσδώσει στις διαδηλώσεις ζωντανό και συγκρουσιακό χαρακτήρα αντί του χαρακτήρα περιπάτου-νεκρώσιμης ακολουθίας που επεδίωκαν να επιβάλουν οι γραφειοκράτες.